

OIKEUSMINISTERIÖN ARVIOMUISTIO "ARVIO OSAKKEENOMISTAJIEN ERÄIDEN OIKEUKSIEN KÄYTTÄMISESTÄ JULKISESTI NOTEERATUISSA YHTIÖISSÄ ANNETUN DIREKTIIVIN 2007/36/EY TÄYTÄNTÖÖNPANOSTA SUOMESSA" – NOKIA OYJ:N LAUSUNTO**1. Yleistä**

Arviomuistiossa oikeusministeriön lähtökohtana on, että osakkeenomistajien eräiden oikeuksien käyttämisestä annetun direktiivin (2007/36/EC) "direktiivi" vaatimukset on jo pääosin katettu osakeyhtiölaissa. Kannatamme ehdotusta, että sääntelyä ei lisätä tai tehdä monimutkaisemmaksi. Kiinnittäisimme kuitenkin huomiota arviomuistiossa esitettyihin näkemyksiin siitä, mihin normistoon direktiivin edellyttämät muutokset tulee implementoida.

Arviomuistiossa todetaan eräiden muutosten osalta, että olisi luontevaa säätää niistä arvopaperimarkkina- ja osakeyhtiölaissa. Tämä merkitsisi poikkeusta vallitsevasta pääsäännöstä, että yhtiökokousta koskevat säännökset sisältyvät osakeyhtiölakiin. Johdonmukaisuuden ja sääntelyn selvytyden kannalta olisi tärkeää, että kaikki yhtiökokousta koskevat säännökset sisältyisivät samaan lakiin eli osakeyhtiölakiin. Oikeusvarmuutta heikentää, jos yhtiöiden on sovellettava eri normistoissa sijaitsevia yhtiökokousta koskevia säännöksiä, joiden osalta ei aina ole varmuutta, ovatko ne mahdollisesti keskenään ristiriitaisia.

Ongelmallista on lisäksi, jos sääntely johtaa siihen, että Rahoitustarkastuksen toimivalta laajenee kattamaan myös yhtiöoikeudellisiin pidettävien säännösten noudattamisen valvonnan. Mikäli tähän päädytään, on kyseessä iso periaatteellinen muutos vallitsevaan oikeustilaan.

Arviomuistiossa todetaan, että osakkeenomistajien moiteoikeus ei päätösten pätemättömyysarvioinnissa tehtävä kokonaisarviointi huomioon ottaen tosiasiansa juurikaan laajenisi. Mikäli pätemättömyysseuraamusten aiheutuminen kuitenkin on suurin huoli muutosten sisällyttämiselle osakeyhtiölakiin, voidaan asiaan käsityksemme mukaan vaikuttaa siten, että:

- osakeyhtiölaissa säädetään, että direktiivistä tulevien muutosten noudattamatta jättäminen ei vaikuta yhtiökokouksen päätöksen pätemättömyyteen tai
- lain perusteluissa todetaan, että presumptio on, että niissä oleva virhe ei ole sellainen, joka on voinut vaikuttaa päätöksen sisältöön tai muuten osakkeenomistajan oikeuteen.

Muutosten ulottaminen koskemaan ainoastaan listayhtiöitä on sinänsä kannatettavaa. Se ei kuitenkaan edellytä, että säännökset sisältyvät arvopaperimarkkina- ja osakeyhtiölakiin. Osakeyhtiölaki tuntee jo nykyisellään jaottelun listayhtiöihin ja muihin yhtiöihin. Osakeyhtiölaissa on myös säännöksiä, joissa viitataan arvopaperimarkkina- ja osakeyhtiölain mukaiseen menettelyyn. Esimerkkeinä mainittakoon osakeyhtiölain 5 luvun 22 § ja 5 luvun 18 §.

2. Yksityiskohtaisia kommentteja arviomuistioon

Osakkeenomistajien yhdenvertainen kohtelu

Direktiivin 4 artiklan mukaan yhtiön on huolehdittava siitä, että kaikkia yhtiökokoukseen osallistumisen ja äänioikeuksien yhtiökokouksessa käyttämisen osalta samassa asemassa olevia osakkaita kohdellaan yhdenvertaisesti. Yhdenvertaisuusperiaatteen vastaista ei käsityksemme mukaan ole esimerkiksi, että yhtiö edesauttaa tietyn omistajaryhmän osallistumista yhtiökokoukseen pyrkimällä madaltamaan osakkeenomistajien kynnystä osallistua yhtiökokoukseen esimerkiksi käyttämällä yhtiön varoja toimenpiteisiin, joilla edistetään osakkeenomistajien osallistumista päätöksentekoon.

Yhtiökokouskutsun esittämisen ajankohta

Direktiivin 5 artiklan mukaan yhtiökokouskutsu tulee toimittaa viimeistään 21. päivänä ennen kokouspäivää. Muutettaessa osakeyhtiölakia on syytä huomioida, että useimmilla yhtiöillä vähimmäiskutsuaika määrätään yhtiöjärjestyksessä. Jotta yhtiöiden ei muutoksen johdosta tarvitsisi muuttaa yhtiöjärjestyksestä mahdollisen lyhyemmän vähimmäiskutsuajan osalta, lakiin tulisi sisällyttää määräys, jonka mukaan kutsu on toimitettava vähintään 21 päivää ennen kokousta, ellei yhtiön yhtiöjärjestyksessä ole määrätty pitempää vähimmäiskutsuaikaa.

Yhtiökokouskutsun esittäminen

Direktiivi edellyttää, että kokouskutsu on esitettävä tavalla, joka mahdollistaa sen nopean saannin ketään syrjimättä. Tämä voitaisiin toteuttaa osakeyhtiölain 5 luvun 20 §:ää täydentämällä siten, että listayhtiöiden on aina julkaistava yhtiökokouskutsu yhtiöjärjestyksessä määrätyn tavan lisäksi myös internet-sivuillaan sekä toimittamalla se pörssiin. Näin direktiivin vaatimus tiedon nopeasta saannista toteutuu. Listayhtiöiden on jo nyt arvopaperipörssin sääntöjen mukaan (3.3.11) ilmoitettava pörssille yhtiökokouksesta ja siinä käsiteltävistä asioista. Sen sijaan kutsun toimittaminen rahoitustarkastukselle, kuten arviomuistiossa on esitetty, ei palvele direktiivin tarkoittamaa tiedon tehokasta jakamista eikä vaatimusta voida johtaa direktiivistä.

Yhtiökokouskutsun sisältö

Direktiivin vaatimukset kokouskutsun sisällöstä koskevat vain listayhtiöitä. Vaikka direktiivin edellytykset lisäävät yhtiökokouskutsun sisältövaatimuksia verrattuna osakeyhtiölain 5 luvun 18 §:n määräyksiin, eivät vaatimukset kuitenkaan juuri poikkea siitä, mitä useimmat listayhtiöt jo nyt sisällyttävät kokouskutsuunsa. Useimmat listayhtiöt kertovat jo nykyisin, millä tavoin osakkeenomistajan on meneteltävä voidakseen osallistua yhtiökokoukseen ja äänestää siinä. Direktiivin mukaan on myös sallittua esittää kokouskutsussa pelkät päivämäärät ja viitata tarkempiin tietoihin esimerkiksi yhtiön internet-sivuilla. Arviomuistiossa esitetystä poiketen ehdotamme siten, että kutsun sisältöä koskevat säännökset sisällytetään osakeyhtiölain 5 luvun 18 §:ään eikä arvopaperimarkkinalakiin.

Yhtiökokouksiin liittyvän tiedon saatavilla pito yhtiön internet-sivustolla

Koska osakeyhtiölaki jo nyt antaa mahdollisuuden pitää yhtiökokoukseen liittyvät tiedot saatavilla joko yhtiön pääkonttorissa tai internet-sivuilla, voidaan direktiivin edellyttämä

muutos saavuttaa muuttamalla osakeyhtiölain 5 luvun 21 §:ää sanamuotoa siten, että listayhtiöiden on aina pidettävä tiedot saatavilla yhtiön internet-sivuilla. Ei ole tarpeellista laajentaa saatavillapitoa säätämällä siitä arvopaperimarkkinaissa.

Osakkeenomistajan oikeus saada asioita yhtiökokouksen asialistalle

Yhtiökokouksen koollekutsuminen ja yhtiökokouksen asialistasta päättäminen kuuluvat yhtiön hallitukselle, joten mikäli osakkeenomistaja esittää vaatimuksen asian saamiseksi yhtiökokouksen käsiteltäväksi, on asia käsiteltävä yhtiön hallituksessa ennen kuin se voidaan sisällyttää yhtiökokoukseen. Määräajan, jonka kuluessa vaatimus on tehtävä, on siten oltava pitempi kuin arviomuistiossa esitetty 7 päivää ja keskusteluissa esillä ollut 21 päivää. Määräajan on oltava vähintään kuukausi ennen kokoukseen toimittamista, jotta se olisi riittävä vaatimuksen juridiseen analysointiin (tarvittaessa juridisen neuvonantajan kanssa) ja asian käsittelyyn hallituksen kokouksessa. Lisäksi on otettava huomioon, että valmiinkin kutsun mahdollinen kääntäminen ja painokuntoon saattaminen sekä julkaiseminen (jos yhtiöjärjestys edellyttää julkaisemista lehdessä) kestävät useita päiviä. Mikäli yhtiölle jää vähemmän aikaa sen tutkimiseksi, kuuluuko vaatimus yhtiökokouksen käsiteltäväksi, yhtiöt saattavat varmuuden vuoksi ottaa kokouksen käsiteltäväksi sellaisiakin asioita, jotka sinne eivät kuulu. Tällaista kehitystä on vältettävä.

Osallistuminen yhtiökokoukseen sähköisesti

Arviomuistiossa todetaan, että osakeyhtiölaki täyttää jo direktiivin vaatimuksen, jonka mukaan on sallittava, että yhtiö antaa osakkeenomistajilleen mahdollisuuden osallistua yhtiökokoukseen sähköisesti. Tällä tarkoitetaan käsityksemme mukaan kaikkia direktiivin edellyttämiä sähköisen osallistumisen muotoja. Yhtiö voi siis hallituksen päätöksellä tarjota osakkeenomistajille mahdollisuuden äänestää sähköisesti ennen yhtiökokousta tai osallistua kokoukseen reaaliaikaisesti, kuten osakeyhtiölain 5 luvun 16 §:ssä todetaan, ilman, että siitä on määrättävä yhtiöjärjestyksessä.

Asiamiehen välityksellä äänestäminen

Kannattamme arviomuistiossa ehdotettua, jonka mukaan osakkeenomistajan on voitava nimetä useampi asiamies, koska käytännössä voi varsinkin hallintarekisteröityjen osakkeiden osalta syntyä tilanteita, joissa osakkeenomistajan osakkeet ovat usean eri omaisuudenhoitajan hoidossa. Myöskään perusteita kieltää eri tavalla äänestäminen eri osakkeilla (ns. ”split voting”) ei ole, koska jokaisella osakkeella on yksi ääni. Mikäli ”split voting” olisi kielletty, merkitsisi se poikkeusta vallitsevasta ”yksi osake yksi ääni” – periaatteesta. Lisäksi osakkeenomistaja voi joka tapauksessa hajauttaa omistustaan esimerkiksi perustamalla erillisiä yhtiöitä osakkeiden hallintaan. Tarve split votingin sallimiseen lähtee siten käytännöstä. Myöskään käytännössä mahdollisesti ilmenevät ongelmat äänilippujen jakamiseen ym. liittyen eivät voi olla määräävinä tekijöinä harkittaessa ”split votingin” sallittavuutta.

Asiamiehen nimeäminen sähköisesti

Arviomuistiossa todetaan, että osakeyhtiölaki täyttää direktiivin vaatimukset asiamiehen nimeämisen osalta. Hallituksen esitykseen voitaisiin kuitenkin sisällyttää esimerkinomaisesti, että asiamiehen nimeäminen SWIFT- järjestelmän kautta täyttää vaatimuksen sähköisestä/kirjallisesta valtuutuksesta.

Corporate Legal
SN

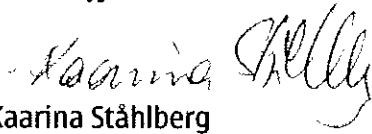
4.4.2008

Äänestystulokset

Kuten yllä on todettu, tulisi kaikki yhtiökokousta koskevat määräykset sisällyttää osakeyhtiölakiin. Direktiivin 14 artiklan määräys äänestystulosten julkaisemisesta yhtiön internet-sivuilla tulisi siten sisällyttää arvopaperimarkkinalain sijaan osakeyhtiölain 5 luvun 23 §:ään, jota voitaisiin muuttaa siten, että listayhtiöiden on aina pidettävä pöytäkirja ja siihen sisältyvät äänestystulokset nähtävillä yhtiön internet-sivuilla. Äänestystulosten julkaisemista laajemmalti kuin mitä pöytäkirjaan kirjataan, ei tule vaatia.

Espoossa 4.4.2008

Nokia Oyj



Kaarina Ståhlberg
Assistant General Counsel



Saana Nurminen
Corporate Legal Counsel